

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/2/2021
Identifikačné číslo spisu: 6718010651
Dátum vydania rozhodnutia: 17.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6718010651.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Petra Paludu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17. marca 2021 v Bratislave v trestnej veci obvineného K. H. a spol. pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, o dovolaní obvineného K. H. podanom proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/128/2018, z 21. júna 2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. H. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/128/2018, z 21. júna 2019 bol (okrem iného aj) obvinený K. H. uznaný za vinného zo spáchania zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe podrobne rozvedenom vo výrokovej časti rozsudku okresného súdu.

Za to bol menovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, na výkon ktorého bol súdom prvého stupňa zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Súd prvého stupňa súčasne podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému, ako aj pôvodne spoluobvinenému Z. N. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenej spoločnosti AGROSPOL Hontianske Nemce, družstvo, škodu vo výške 1.467,00 Euro.

Obvinený K. H. podal prostredníctvom ustanovenej obhajkyne proti rozsudku Okresného súdu Zvolen dovolanie (č. l. 212 a nasl. spisu), a to argumentujúc údajným naplnením dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Argumentoval v podstate tak, že: „skutok, zo spáchania ktorého som bol uznaný za vinného, bolo treba právne kvalifikovať ako trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona“, keďže malou škodou sa v zmysle § 125 ods. 1 Trestného zákona považuje škoda prevyšujúca sumu vo výške 266,00 Eur, ale neprevyšujúca sumu vo výške 2.660,00 Eur vrátane, pričom v danom prípade bola poškodenému spôsobená škoda vo výške 1.467,00 Eur, t. j. škoda malá. Ďalej dôvodil, že aplikácia trestnoprávnych noriem, ako ju uplatnil Okresný súd Zvolen, v zásade vedie k tomu, že každý prečin krádeže spáchaný formou vlámania (prekonaním prekážky) by mal byť

posudzovaný ako zločin krádeže spáchaný závažnejším spôsobom konania, t. j. vlámaním, čo vzhľadom k trestným sadzbám je v rozpore s princípom primeranosti a neprímerane kriminalizuje takéto konania páchatel'ov. Poukazujúc na právnu vetu rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/24/2009, uviedol, že ak páchatel' spôsobí pri krádeži vlámaním malú škodu, je potrebné jeho konanie právne kvalifikovať ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a nie ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona. K tomu obvinený uviedol, že obdobné stanovisko zaujal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku, sp. zn. 3Tdo/47/2010, z 1. januára 2011, a síce tak, že: „Posúdenie predmetného skutku ako trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona, keď vlámanie bolo pričítané obvinenému ako závažnejší spôsob konania, je v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Trestného zákona (na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu či priťažujúcu okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby). V tomto smere je relevantný právny názor, že ust. § 212 ods. 4 písm. b) Trestného zákona je vradený do právnej normy vcelku nelogicky.... V zmysle § 122 ods. 4 Trestného zákona závažnejším spôsobom konania je aj vlámanie. Skutková podstata trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona je preto v podstate nepoužiteľná, lebo páchatel' spácha trestný čin vlámaním a pre použitie vyššej trestnej sadzby sa mu pripočíta znovu vlámanie, čo nie je možné aplikovať; v tomto smere sa javí rozpornosť platnej právnej normy”.

V súvislosti s vyššie uvedeným obvinený poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/54/2014, z 23. septembra 2014, kde bol identický skutok právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a Krajský súd v Banskej Bystrici túto právnu kvalifikáciu nijako nespochybnil a nenamietal. Obvinený ďalej konštatoval, že nesprávnou kvalifikáciou skutku zo strany okresného súdu došlo k porušeniu zákona v jeho neprospech, keďže napriek ustálenej judikatúre mu bol uložený prísnejší trest, než aký mu podľa práva mal byť uložený. Ak by okresný súd posudzoval skutok, ktorý sa mu kladie za vinu v zmysle § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, mohol by mu byť uložený maximálny trest odňatia slobody až na 2 roky, čo je podstatne menší trest, ako mu bol uložený. Trestná sadzba za spáchanie trestného činu vlámaním v zmysle § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bola v rozsahu 0 až 2 roky, pričom obvinenému bol ukladaný trest odňatia slobody v rozsahu 3 až 10 rokov, nakoľko bol trestne stíhaný podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona, čo podľa názoru obvineného nebola správne. Dodal, že síce mu súd vymeral trest odňatia slobody na spodnej hranici trestnej sadzby, t. j. v rozsahu 3 roky, avšak ak by mu bol ukladaný trest odňatia slobody v zmysle § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, predstavovala by horná hranica trestnej sadzby nižší trest ako trest, ktorý mu bol uložený. Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol na podklade podaného dovolania tak, že:

- „v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil, že bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/128/2018, z 21. júna 2019, porušený zákon v ustanovení § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona" a súčasne
- „aby v zmysle § 386 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 388 Trestného poriadku zrušil tento rozsudok okresného súdu ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a v prípade, ak v zmysle § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal vec na nové prerokovanie a rozhodnutie, aby ju v zmysle § 388 ods. 2 Trestného poriadku prerokoval a rozhodol senát v inom zložení."

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka (č. l. 222 a nasl. spisu), ktorá uviedla, že v danom prípade treba vziať do úvahy, že obvinený na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku a súd ho poučil podľa zákonných ustanovení podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a písm. h) Trestného poriadku a zároveň ho poučil, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné dovolaním okrem dovolania podaného s poukazom na § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Prokurátorka nad rámec uvedeného dodala, že v danom prípade bolo dovolanie podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, nakoľko § 368 ods. 2 Trestného poriadku taxatívne vymenúva rozhodnutia, proti ktorým možno podať dovolanie - medzi nimi v § 368 ods. 1

písm. a) Trestného poriadku je uvedené ako právoplatné rozhodnutie proti ktorému možno podať dovolanie aj rozsudok a trestný rozkaz. Ustanovenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku proti rozsudku, ktorý bol vydaný na základe vyhlásenia o vine obžalovaného, vylučuje prípustnosť podania dovolania okrem dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. S poukazom na vyššie vyjadrené navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o podanom dovolaní tak, že ho odmietne s poukazom na § 382 písm. f) Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané v zákonnej lehote, avšak bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmieňacom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmieňacom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukolvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Obvinený je oprávnený podať dovolanie vo svoj prospech proti výroku rozhodnutia súdu druhého stupňa, ktorý sa ho priamo týka. Obvinený môže podať dovolanie aj z dôvodu, že v takomto rozhodnutí určitý výrok chýba (nebol urobený). Obvinený je však oprávnený podať dovolanie výlučne za predpokladu, že podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, o tomto opravnom prostriedku bolo rozhodnuté a je naplnený niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvinený (alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 Trestného poriadku) a rovnako generálny prokurátor teda môžu podať dovolanie len proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa, ktorým bola vec právoplatne skončená.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na skutočnosť, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom pred okresným súdom 21. júna 2019 (č. l. 167 a nasl. spisu) vyplýva, že obvinený K. H. urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, na čo následne okresný súd procesne bezchybným postupom prijal jeho vyhlásenie o vine (č. l. 169 spisu). Po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku a po poučení o opravných prostriedkoch obvinený K. H. vyhlásil: „Vzdávam sa práva podať odvolanie za seba aj osoby oprávnené“ (č. l. 173 spisu). Prokurátor si vo vzťahu k obvinenému K. H. ponechal lehotu na podanie odvolania, ktorá však márne uplynula v dôsledku nevyužitia práva prokurátora podať odvolanie (viď doručka na č. l. 181 spisu v spojení s trestným

listom na č. 1. 187 spisu). Preto vo vzťahu k obvinenému nadobudol rozsudok Okresného súdu Zvolen právoplatnosť 9. júla 2019.

K tomu najvyšší súd poukazuje na znenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlási, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo urobí vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Z toho plynie záver, že v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku možno podať dovolanie aj proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu (súdu prvého stupňa), ktorý bol vydaný po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny. V citovanom zákonom ustanovení nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému takéto právo prislúcha, a preto je nevyhnutné z ďalších ustanovení Trestného poriadku vyvodiť subjekt (oprávnenú osobu v zmysle § 369 Trestného poriadku) oprávnený na podanie dovolania v prípadoch podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku. Ustanovenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale je potrebné vykladať ho v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní, v tomto prípade v prvom rade s § 369 ods. 2 Trestného poriadku a tiež s § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku.

Je tomu tak z dôvodu, že ustanovenie § 369 ods. 2 Trestného poriadku neoddeliteľne nadväzuje na § 257 ods. 5 Trestného poriadku, pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie - oprávnené osoby „okruh“ rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Preto rozširujúci výklad § 257 ods. 5 Trestného poriadku, v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku proti rozsudku súdu prvého stupňa neprichádza do úvahy. Prípadná nezákonnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá § 369 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 371 ods. 3 Trestného poriadku, a to nasledovne:

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok [trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Trestného poriadku, rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Trestného poriadku, a samozrejme proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, 3 Trestného poriadku].

Nad rámec uvedeného najvyšší súd poznamenáva, že v predmetnej veci ďalším ustanovením, ktoré vylučuje obvineného z okruhu oprávnených osôb na podanie dovolania je aj § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd sumarizuje: obvinený K. H. sa po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa vzdal práva podať odvolanie, a to aj za seba, aj za oprávnené osoby. Tým deklaroval svoju spokojnosť s rozsudkom súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch. Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť podať opravný prostriedok, sám sa zbavil ďalších práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku. Obvinený sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinne - podaním dovolania - domáhať ochrany svojich práv, ak v predchádzajúcich štádiách konania sa o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral, resp. ak výslovne vyhlásil spokojnosť s rozhodnutím súdu - vzdaním sa práva podať opravný

prostriedok (vigilantibus leges sunt scriptae - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, vigilantibus iura - právo je na strane ostražitých, vigilantibus non dormientibus iura subveniunt - právo pomáha bdelym nie spiacim). Inak tomu nebolo ani v trestnej veci obvineného.

V takomto prípade možno nápravu dosiahnuť len prostredníctvom ministra spravodlivosti tak, ako je uvedené vyššie.

Najvyšší súd dospel k záveru, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol vydaný po tom, ako obvinený urobil vyhlásenie o vine (a ktoré bolo následne súdom prijaté postupom podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku), je síce prípustné podať dovolanie (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku), dovolanie ale môže podať na podnet príslušného subjektu len minister spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku, pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa.

S ohľadom na uvedené nemohol najvyšší súd považovať obvineného K. H. za osobu oprávnenú na podanie dovolania, nakoľko jednak nešlo o rozhodnutie súdu druhého stupňa (§ 369 ods. 2 Trestného poriadku) a obdobne tak obvinený nevyužil ani právo na podanie odvolania (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Za takéhoto právneho stavu neostalo najvyššiemu súdu iné než rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.